

UDHËZIM
Nr. 9, datë 28.4.2023

**PËR KRITERET TEKNIKE TË MJETEVE DHE MAKINERIVE, TË CILAT
PËRDOREN PËR TRAJTIMET ME PRODUKTE TË MBROJTJES SË BIMËVE**

Në mbështetje të nenit 102, pika 4, të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë, pikës 7, të nenit 23, të ligjit nr. 105/2016, “Për mbrojtjen e bimëve”, të ndryshuar,

UDHËZOJ:

1. Përkufizime

Për qëllim të këtij udhëzimi, termat e përcaktuar në nenin 2, të ligjit nr. 105/2016, “Për mbrojtjen e bimëve”, të ndryshuar, kanë të njëjtin kuptim.

Në këtë udhëzim, termi i mëposhtëm ka këtë kuptim:

“*Makineri për aplikimin e pesticideve*” është makineria e përcaktuar specifikisht për aplikimin e produkteve për mbrojtjen e bimëve, sipas kuptimit të pikës 18, nenit 2, të ligjit nr. 105/2016, “Për mbrojtjen e bimëve”, të ndryshuar. Këto makineri shërbejnë për kryerjen e spërkatjes së produkteve për mbrojtjen e bimëve.

2. Të përgjithshme

Prodhuesi i makinerive për aplikimin e pesticideve ose përfaqësuesit e tij të autorizuar duhet të sigurojnë që të kryhet një vlerësim nga rreziqet e ekspozimit të paqëllimshëm të mjedisit ndaj pesticideve, në përputhje me procesin e vlerësimit dhe reduktimit të riskut.

Prodhuesi i makinerisë ose përfaqësuesi i tij i autorizuar duhet të sigurojë që është kryer një vlerësim rrisht, me qëllim përcaktimin e kërkesave të shëndetit dhe sigurisë që zbatohen për makinerinë. Më pas, makineria të projektohet dhe ndërtohet duke marrë parasysh rezultatet e vlerësimit të rrishtit.

Me procesin e përsëritur të vlerësimit dhe reduktimit të rrishtit të përmendur më sipër, prodhuesi ose përfaqësuesi i tij i autorizuar duhet:

a) të përcaktojë kufijtë e makinerisë, të cilat përfshijnë përdorimin e synuar dhe çdo keqpërdorim të arsyeshëm të parashikueshëm të tij;

b) të identifikojë rreziqet që mund të krijohen nga makineria dhe situatat e rrishtshme të shoqëruara;

c) të vlerësojë rrishtet, duke marrë parasysh ashpërsinë e dëmtimit të mundshëm ose dëmtimit të shëndetit dhe probabilitetin e shfaqjes së tij;

ç) të vlerësojë rrishtet, me synimin për të përcaktuar nëse kërkohet reduktimi i rrishtit, në përputhje me dispozitat e këtij udhëzimi;

d) të eliminojnë rrishtin ose zvogëlojnë rrishtin që lidhen me këto rreziqe duke zbatuar masat mbrojtëse, sipas rendit të prioriteteve të dhëna më poshtë:

i. të eliminojë ose të zvogëlojë rrishtet sa më shumë që të jetë e mundur duke projektuar dhe ndërtuar makineri në thelb të sigurta;

ii. të marrë masat e nevojshme mbrojtëse në lidhje me rrishtet që nuk mund të eliminohen;

iii. të informojë përdoruesit për rreziqet e mbetura, për shkak të ndonjë mangësie të masave mbrojtëse të adoptuara, të përcaktojë nëse kërkohet ndonjë trajnim i veçantë dhe të specifikojë ndonjë nevojë për të siguruar pajisje mbrojtëse personale.

Makineria për aplikimin e pesticideve të projektohet dhe ndërtohet duke marrë në konsideratë rezultatet e vlerësimit të rrishtit të përmendur më lart në mënyrë që makineria mund të punojë, të

rregullohet dhe mirëmbahet pa ekspozim të paqëllimshëm të mjedisit ndaj pesticideve. Rrjedhja duhet të parandalohet në çdo kohë.

3. Kontrolli dhe monitorimi

Kontrolli, monitorimi dhe ndalimi i menjëhershëm i aplikimit të pesticideve nga pozicionet e punës duhet të jetë e mundur të kryhen me lehtësi dhe saktësi.

4. Mbushja dhe zbrazja

Makineria të projektohet dhe ndërtohet në mënyrë të tillë që të mbushet me lehtësi e saktësi me sasinë e nevojshme të pesticidit dhe të sigurojë zbrazje të lehtë dhe të plotë, duke parandaluar derdhjen e pesticidit dhe duke shmangur ndotjen e burimeve ujore gjatë proceseve të tilla.

5. Aplikimi i pesticideve

5.1 Shkalla e aplikimit

Makineria të jetë e pajisur me mjete që rregullojnë shkallën e aplikimit pa vështirësi, saktë dhe me besueshmëri.

5.2 Shpërndarja, depozitimi dhe rrjedhja e pesticideve

Makineritë të projektohen dhe ndërtohen për të siguruar që pesticiidi është depozituar në zonat e synuara, të minimizojë humbjet në zona të tjera dhe të parandalojë rrjedhjen e pesticideve në mjedis. Kur është e përshtatshme, të sigurohet një shpërndarje e barabartë dhe një depozitim homogjen.

5.3 Testet

Për të verifikuar se pjesët përkatëse të një makinerie janë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pikat 5.1 dhe 5.2 të këtij udhëzimi, prodhuesi ose përfaqësuesi i tij i autorizuar duhet që për çdo lloj të makinerive të kryejë ose të ketë kryer testet e duhura.

5.4 Humbjet gjatë ndalimit

Makineritë të projektohen dhe ndërtohen në mënyrë të tillë që të parandalojnë humbjet, ndërkohë që funksioni i aplikimit të pesticideve është ndalur.

6. Mirëmbajtja

6.1 Pastrimi

Makineria të projektohet dhe ndërtohet në mënyrë të tillë që të lejojë pastrim të lehtë dhe të plotë pa ndotje të mjedisit.

6.2 Mirëmbajtja

Makineria të projektohet dhe ndërtohet në mënyrë të tillë që të kryhet me lehtësi ndryshimi i pjesëve të konsumuara pa kontaminim të mjedisit.

7. Inspektimet

Lidhja e instrumenteve matëse në makineri duhet të bëhet lehtësisht e mundur për të kontrolluar funksionimin korrekt të makinerisë.

8. Shënimi i sprucatorëve, sitave dhe filtrave

Sprucatorët, sitat dhe filtrat duhet të jenë të shënuar në mënyrë të tillë që lloji dhe madhësia e tyre të mund të identifikohen qartësisht.

9. Tregimi i pesticidit në përdorim

Kur është e përshtatshme, makineria duhet të jetë e pajisur me një pajisje specifike në të cilin operatori mund të vendosë emrin e pesticidit në përdorim.

10. Udhëzimet

Udhëzimet duhet të ofrojnë informacionin e mëposhtëm:

a) masat paraprake që duhen marrë gjatë përzierjes, ngarkimit, aplikimit, zbrazjes, pastrimit, shërbimit dhe transportit në mënyrë që të shmangët kontaminimi i mjedisit;

b) kushtet e detajuara të përdorimit për funksionim në mjedise të ndryshme, duke përfshirë përgatitjet përkatëse dhe rregullimet e nevojshme për të siguruar depozitimin e pesticideve në zonat e synuara dhe minimizuar humbjet në zona të tjera, për të parandaluar rrjedhjen në mjedis dhe kur

është e përshtatshme, të sigurojë një shpërndarje të barabartë dhe depozitim homogjen të pesticideve;

c) gamën e llojeve dhe madhësive të sprucatorëve, sitave dhe filtrave që mund të përdoren në makineri;

ç) shpeshhtësinë e kontrolleve, kriteret dhe metodat për ndërrimin e pjesëve të konsumuara që ndikojnë në saktësinë e funksionimit të makinerisë, si p.sh. sprucatorë, sitë dhe filtra;

d) specifikimet e kalibrimit, mirëmbajtjen ditore, përgatitjen për dimër dhe të tjera kontrolle të nevojshme për të siguruar saktësinë e funksionimit të makinerisë;

dh) llojet e pesticideve që mund të shkaktojnë funksionimin jokorrekt të makinerisë;

e) një tregues që operatori mban të përditësuar emrin e pesticitit në përdorim në pajisjen specifike të përmendur në pikën 9 të këtij udhëzimi;

ë) lidhjen dhe përdorimin e ndonjë pajisjeje ose aksesori të veçantë, dhe masat e nevojshme që duhen marrë;

f) një tregues që makineria mund të jetë subjekt i kërkesave për inspektim të rregullt nga organet e caktuara, siç parashikohet në Planin e Veprimit për përdorimin e qëndrueshëm të produkteve të mbrojtjes së bimëve, miratuar me urdhrin nr. 578, datë 2.12.2022;

g) karakteristikat e makinës të cilat duhet të inspektohen për të siguruar funksionimin korrekt të tij;

gj) udhëzimet për lidhjen e instrumenteve matëse të nevojshme.

11. Certifikimi dhe kontrolli i tij

Mjetet dhe makineritë për aplikimin e PMB-ve në përdorim profesional u nënshtrohen kontrolleve teknike, sipas dispozitave të VKM-së nr. 317, datë 15.5.2019, “Për miratimin e rregullave për përdorimin e qëndrueshëm të produkteve për mbrojtjen e bimëve dhe kriteret e kualifikimit për përdoruesit”, të ndryshuar.

12. Ngarkohet për zbatimin e këtij udhëzimi, Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve.

Ky udhëzim botohet në Fletoren Zyrtare dhe hyn në fuqi më 1 maj 2024.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE ZHVILLIMIT RURAL

Frida Krifca